

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εξωτερικών

Θέμα: Γιατί απείχε η Ελλάδα από το ιστορικό Ψήφισμα της ΓΣ του ΟΗΕ για την αναγνώριση του δουλεμπορίου Αφρικανών ως ενός από τα πιο βαριά εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας;

Στις 25 Μαρτίου 2026 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, με 123 ψήφους υπέρ, 3 κατά (ΗΠΑ, Ισραήλ, Αργεντινή) και 52 αποχές (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας στο πλαίσιο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), ενέκρινε ιστορικό Ψήφισμα που χαρακτηρίζει τη δουλεία και το δουλεμπόριο Αφρικανών ως "έγκλημα κατά της ανθρωπότητας". Το Ψηφίσματος είχε προηγηθεί σχετική πρωτοβουλία της Γκάνας, στο πλαίσιο ευρύτερης προσπάθειας αφρικανικών κρατών για λογοδοσία για τα εγκλήματα και τις αδικίες που προκάλεσαν η αποικιοκρατία, η δουλεία και η μαζική μεταφορά εκατομμυρίων ανθρώπων ως σκλάβων προς την αμερικανική ήπειρο.

Στην παρέμβασή του ο ΓΓ του ΟΗΕ, Α. Γκουτιέρεζ παρατήρησε, μεταξύ άλλων, : "Τα οικονομικά, χρηματοπιστωτικά και εμπορικά δίκτυα επέτρεψαν σε ελίτ και αυτοκρατορίες - συμπεριλαμβανομένης και της δικής μου χώρας - να σωρεύσουν πλούτο χτισμένο πάνω σε κλεμμένες ζωές και κλεμμένη εργασία". "Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να ανεχόμαστε τη φυλετική βία ή τη μισαλλοδοξία. Δεν μπορούμε να επιτρέπουμε να παραμένουν στο περιθώριο η ανισότητα και η αδικία. Οφείλουμε να μετατρέψουμε τη μνήμη σε πρόοδο και την ανάμνηση σε ευθύνη. Ο κόσμος που επιδιώκουμε, βασισμένος στην ελευθερία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη, είναι εφικτός. Ας τιμήσουμε τα θύματα του διατλαντικού δουλεμπορίου όχι μόνο με τα λόγια μας, αλλά με το έργο μας. Ας οικοδομήσουμε ένα μέλλον όπου όλοι οι άνθρωποι ζουν και ευημερούν με αξιοπρέπεια".

Στον αντίποδα, η ΕΕ (με επεξηγηματική της δήλωση - <https://bit.ly/40Twg4e>), αφού παρατήρησε ότι ήταν έτοιμη να στηρίξει ένα κείμενο "που αναδεικνύει το μέγεθος της θηριωδίας του διατλαντικού δουλεμπορίου", διαπίστωσε ότι "το κείμενο που έχουμε ενώπιόν μας εγείρει σειρά νομικών και πραγματικών ζητημάτων που δεν μπορούμε να παραβλέψουμε". Και αιτιολόγησε την αποχή της στη βάση επιχειρημάτων όπως ότι "η χρήση υπερθετικών προσδιορισμών στο πλαίσιο εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας δεν είναι νομικά ακριβής" ή ότι "η επιλεκτική ενσωμάτωση εκτενών, ιστορικών και αμφιλεγόμενων αναφορών σε περιφερειακή νομολογία, καθώς και η επιλεκτική και μη ισορροπημένη ερμηνεία ιστορικών γεγονότων (..) αντίκειται στην καθιερωμένη πρακτική του ΟΗΕ".

Εξέφρασε παράλληλα την ανησυχία της για νομικά ζητήματα που αφορούν στην αναδρομική εφαρμογή κανόνων διεθνούς δικαίου (non-retroactivity) και τις αξιώσεις για αποζημιώσεις / επανορθώσεις.

Η Ελλάδα, που αυτή την περίοδο είναι Μη Μόνιμο Μέλος του ΣΑ του ΟΗΕ, ευθυγραμμίστηκε με την τοποθέτηση αυτή, αναιρώντας την ιστορία της χώρας μας που ήδη στις 25 Φεβρουαρίου του 1822, σε περίοδο ισχυρής κυριαρχίας των ευρωπαϊκών αποικιακών δυνάμεων, προέβλεπε κατάργηση της δουλείας. Το Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδας που ψηφίστηκε στην Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου υπαγόρευε ρητά ότι "κάθε άνθρωπος, κάθε Χριστιανός, είναι ελεύθερος". Το 1823 στη Β' Εθνοσυνέλευση στο Άστρος το Σύνταγμα που ψηφίστηκε προβλέπει στο άρθρο θ' του Β' Κεφαλαίου του Β' Τμήματος την κατάργηση δουλείας με την εμβληματική και πρωτοποριακή διατύπωση : *"Εις την Ελληνικήν επικράτειαν ούτε πωλείται, ουτ' αγοράζεται άνθρωπος· αργυρώνητος δε παντός γένους και πάσης θρησκείας, άμα πατήσας το Ελληνικόν έδαφος, είναι ελεύθερος και από τον δεσπότην αυτού ακαταζήτητος"*.

Τούτων δοθέντων,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός

- 1. Συμφωνεί ότι το ιστορικό Ψήφισμα που υιοθετήθηκε μάλιστα στις 25 Μαρτίου, επέτειο της Επανάστασης του 1821, από τη συντριπτική πλειοψηφία των χωρών του πλανήτη, εγείρει "νομικά και πραγματικά ζητήματα" που δεν μπορούν να παραβλεφθούν; Γιατί επιλέχθηκε η αποχή;**
- 2. Με ποιο σκεπτικό αποδέχθηκε η Ελλάδα την επιχειρηματολογία της ΕΕ, περί μη νομικά ακριβούς χρήσης υπερθετικών προσδιορισμών στο πλαίσιο εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, περί νομικών ζητημάτων σχετικά με εφαρμογή κανόνων διεθνούς δικαίου (non-retroactivity) και τις αξιώσεις για αποζημιώσεις / επανορθώσεις, κ.α, υποβαθμίζοντας έτσι την ουσία της καταδίκης του δουλεμπορίου Αφρικανών ως εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας;**
- 3. Πως η απόφαση για μη υπερψήφιση του Ψηφίσματος του ΟΗΕ που αναγνωρίζει το δουλεμπόριο Αφρικανών ως το βαρύτερο έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, υπηρετεί τον Διάλογο, τη Διπλωματία και τη Δημοκρατία, τα τρία "δ" της ελληνικής συμμετοχής στο ΣΑ του διεθνούς Οργανισμού;**

Οι Ερωτώσες Βουλευτέριες και οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Καλαματιανός Διονύσιος

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γεώργιος

Γιαννούλης Χρήστος

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παπαηλιού Γεώργιος

Τσαπανίδου Παρθένα (Πόπη)

Ψυχογιός Γεώργιος